

36

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW¹⁾

z dnia 29 grudnia 2009 r.

w sprawie postępowania kwalifikacyjnego na biegłych rewidentów

Na podstawie art. 9 ust. 8 ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. Nr 77, poz. 649) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) warunki przystąpienia do postępowania kwalifikacyjnego na biegłych rewidentów, zwanego dalej „postępowaniem kwalifikacyjnym”;
- 2) tryb i sposób przeprowadzania egzaminów;
- 3) tryb i termin wnoszenia odwołań od wyników egzaminów;
- 4) zasady odbywania praktyki i aplikacji, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym, zwanych dalej odpowiednio „praktyką” i „aplikacją”.

Rozdział 2

Warunki przystąpienia do postępowania kwalifikacyjnego

§ 2. Warunkiem przystąpienia do postępowania kwalifikacyjnego jest złożenie do Komisji Egzaminacyjnej, zwanej dalej „Komisją”, w terminie określonym przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, zgłoszenia o przystąpieniu do postępowania kwalifikacyjnego oraz kwestionariusza osobowego zawierającego:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) datę i miejsce urodzenia;
- 3) rodzaj i numer dokumentu tożsamości;
- 4) obywatelstwo;
- 5) wykształcenie;
- 6) adres zamieszkania;
- 7) dwie fotografie.

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej — finanse publiczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. Nr 216, poz. 1592).

§ 3. W przypadku osób, o których mowa w art. 5 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym, zwanej dalej „ustawą”, warunkiem przystąpienia do postępowania kwalifikacyjnego jest złożenie do Komisji zgłoszenia o przystąpieniu do postępowania kwalifikacyjnego wraz z następującymi dokumentami:

- 1) kwestionariuszem osobowym, o którym mowa w § 2;
- 2) dokumentem potwierdzającym posiadanie uprawnień do wykonywania zawodu biegłego rewidenta, o których mowa w art. 5 ust. 3 lub 4 ustawy, wraz z tłumaczeniem na język polski dokonany przez tłumacza przysięgłego.

§ 4. W przypadku osób, o których mowa w art. 11 ust. 3 ustawy, warunkiem przystąpienia do postępowania kwalifikacyjnego jest złożenie do Komisji zgłoszenia o przystąpieniu do postępowania kwalifikacyjnego i dokumentów, o których mowa w § 2, oraz dokumentów potwierdzających spełnienie warunków, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 5 i 7 ustawy.

§ 5. W przypadku gdy zgłoszenie o przystąpieniu do postępowania kwalifikacyjnego nie spełnia wymagań formalnych lub nie dołączono do niego wymaganych dokumentów, Komisja wzywa do uzupełnienia braków w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania, pod rygorem pozostawienia zgłoszenia bez rozpoznania.

§ 6. 1. Osoby, które spełniają warunki przystąpienia do postępowania kwalifikacyjnego, są zawiadamiane pisemnie przez Komisję, w terminie miesiąca od dnia otrzymania zgłoszenia wraz z wymaganymi dokumentami, o dopuszczeniu do postępowania kwalifikacyjnego.

2. Osoba dopuszczona do postępowania kwalifikacyjnego, zwana dalej „kandydatem na biegłego rewidenta”, zostaje wpisana przez Komisję na listę kandydatów na biegłych rewidentów. Lista kandydatów na biegłych rewidentów zawiera następujące dane:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) datę i miejsce urodzenia;
- 3) rodzaj i numer dokumentu tożsamości;
- 4) obywatelstwo;
- 5) wykształcenie;
- 6) adres zamieszkania.

3. Kandydatowi na biegłego rewidenta Komisja nadaje numer indeksu.

Rozdział 3

Egzaminy

§ 7. Komisja zawiadamia pisemnie kandydata na biegłego rewidenta o zakwalifikowaniu do egzaminów, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 6, ust. 3 i 4 ustawy, oraz egzaminu dyplomowego, podając dokładny termin i miejsce przeprowadzenia egzaminu.

§ 8. 1. Warunkiem przystąpienia kandydata na biegłego rewidenta do egzaminu jest wniesienie opłaty egzaminacyjnej:

- 1) za egzaminy, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 6 ustawy, zwane dalej „egzaminami pisemnymi”, które odbywają się w:
  - a) sesji I — w terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o dopuszczeniu do postępowania kwalifikacyjnego,
  - b) w sesji II–IV — na 30 dni przed terminem każdego egzaminu;
- 2) za egzamin, o którym mowa w art. 5 ust. 3 i 4 ustawy, i egzamin dyplomowy — na 30 dni przed terminem egzaminu.

2. Na dowodzie wpłaty należy wskazać imię i nazwisko kandydata na biegłego rewidenta, numer indeksu, nazwę egzaminu i termin egzaminu.

3. Warunkiem przystąpienia kandydata na biegłego rewidenta do egzaminu dyplomowego jest złożenie do Komisji wniosku o dopuszczenie do tego egzaminu, zawierającego imię i nazwisko oraz numer indeksu.

§ 9. 1. Egzaminy pisemne składają się z czterech sesji egzaminacyjnych, z których każda obejmuje 2 albo 3 egzaminy.

2. Zaliczenie egzaminów pisemnych z sesji I jest warunkiem przystąpienia do egzaminów pisemnych z sesji II. Egzaminy pisemne z sesji II i z sesji III kandydat na biegłego rewidenta może zdawać łącznie, a ich zaliczenie jest warunkiem przystąpienia do egzaminów pisemnych z sesji IV.

3. Egzaminy z sesji od I do IV stanowią cykl egzaminacyjny.

§ 10. 1. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów ustala termin podstawowy dla każdego egzaminu pisemnego w danej sesji oraz dwa terminy poprawkowe.

2. Nieprzystąpienie przez kandydata na biegłego rewidenta do egzaminu pisemnego, na który został zakwalifikowany, jest równoznaczne z niezaliczeniem egzaminu, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Kandydat na biegłego rewidenta, który nie przystąpił do egzaminu pisemnego z ważnych, udokumentowanych przyczyn losowych, może przystąpić do tego egzaminu pod warunkiem przedłożenia Komisji,

w terminie 7 dni od dnia przeprowadzenia egzaminu, kopii dokumentu potwierdzającego niemożność przystąpienia do egzaminu w wyznaczonym terminie. W przypadku nieprzystąpienia do egzaminu pisemnego w terminie podstawowym opłatę egzaminacyjną zalicza się na poczet egzaminu przeprowadzanego w terminie późniejszym.

§ 11. 1. Każdy egzamin pisemny w danej sesji składa się z 2 albo 3 bloków tematycznych.

2. Blok tematyczny zawiera od 10 do 40 pytań testowych oraz od 1 do 7 zadań sytuacyjnych.

3. Pytanie testowe jest pytaniem jednokrotnego wyboru, które jest oceniane w następujący sposób:

- 1) odpowiedź prawidłowa — dwa punkty;
- 2) odpowiedź nieprawidłowa — minus jeden punkt;
- 3) brak odpowiedzi — zero punktów.

4. Zadanie sytuacyjne oceniane jest według skali punktowej podanej w zadaniu. Za nieprawidłowo rozwiązane zadanie lub brak rozwiązania nie stosuje się punktów ujemnych.

5. Warunkiem zdania egzaminu pisemnego jest uzyskanie co najmniej 60 % maksymalnej liczby punktów z każdego bloku tematycznego.

6. Czas trwania poszczególnych egzaminów pisemnych jest uzależniony od liczby pytań testowych i zadań sytuacyjnych i nie może przekroczyć 240 minut.

§ 12. 1. Egzamin pisemny przeprowadza się w wydzielonej sali, pod nadzorem trzech członków Komisji stanowiących skład egzaminacyjny, w warunkach zapewniających zdającym samodzielność pracy.

2. Przed wejściem do sali egzaminacyjnej kandydat na biegłego rewidenta przystępujący do egzaminu pisemnego obowiązany jest okazać dowód osobisty lub inny dokument tożsamości, a także potwierdzić udział w egzaminie własnoręcznym podpisem na liście kandydatów na biegłych rewidentów zdających egzamin pisemny.

3. Przed rozpoczęciem egzaminu pisemnego przewodniczący składu egzaminacyjnego informuje kandydatów na biegłych rewidentów przystępujących do egzaminu o:

- 1) sposobie przeprowadzania egzaminu;
- 2) przepisach porządkowych obowiązujących w trakcie egzaminu;
- 3) zasadach dokonywania oceny udzielonych odpowiedzi;
- 4) czasie rozpoczęcia i zakończenia egzaminu;
- 5) terminie ogłoszenia wyników.

4. W trakcie egzaminu pisemnego kandydat na biegłego rewidenta może opuścić salę po uzyskaniu zgody członka składu egzaminacyjnego i przekazaniu mu pracy egzaminacyjnej.

5. W trakcie egzaminu pisemnego kandydat na biegłego rewidenta może korzystać z przepisów prawa ogłoszonych w dziennikach urzędowych lub zawartych w zbiorach przepisów bez komentarzy, norm zawodowych, standardów rachunkowości, standardów rewizji finansowej, wskazówek Krajowej Rady Biegłych Rewidentów oraz z urządzeń ułatwiających liczenie (kalkulatorów), z wyjątkiem urządzeń posiadających funkcje gromadzenia, przetwarzania i przenoszenia danych.

6. Przewodniczący składu egzaminacyjnego może wykluczyć z egzaminu pisemnego kandydata na biegłego rewidenta, który podczas egzaminu narusza przepisy porządkowe obowiązujące w trakcie egzaminu lub korzysta z materiałów oraz z urządzeń innych niż określone w ust. 5.

7. Po zakończeniu egzaminu pisemnego kandydat na biegłego rewidenta zwraca pracę egzaminacyjną oraz zaklejoną kopertę z danymi osobowymi, które są oznaczane przez członków składu egzaminacyjnego numerem identyfikacyjnym.

8. Nie podlegają ocenie prace egzaminacyjne, które:

- 1) zawierają inne, poza przydzielonym numerem identyfikacyjnym, elementy pozwalające na identyfikację pracy kandydata na biegłego rewidenta;
- 2) nie zawierają kompletu arkuszy z pytaniami testowymi oraz z zadaniami sytuacyjnymi;
- 3) są rozwiązane w sposób nietrwały lub nieczytelny.

§ 13. 1. Egzamin, o którym mowa w art. 5 ust. 3 i 4 ustawy, składa się z części pisemnej i ustnej.

2. Część pisemna składa się z 4 bloków tematycznych zawierających łącznie 95 pytań testowych jednokrotnego wyboru i 7 zadań sytuacyjnych. Przepisy § 11 ust. 3–6 oraz § 12 stosuje się odpowiednio.

3. Warunkiem przystąpienia do części ustnej jest zaliczenie części pisemnej.

4. Część ustna trwa nie dłużej niż 50 minut i polega na udzieleniu odpowiedzi na 5 pytań zawartych w jednym z 10 zestawów, wylosowanym przez kandydata na biegłego rewidenta.

5. Udzielone odpowiedzi oceniane są z uwzględnieniem poprawności i spójności odpowiedzi oraz umiejętności stosowania przepisów prawa.

6. Podczas części ustnej nie można korzystać z żadnych pomocy.

7. Niezaliczenie części ustnej jest równoznaczne z niezaliczeniem egzaminu.

8. Wynik egzaminu ogłasza przewodniczący składu egzaminacyjnego po zakończeniu egzaminu w danym dniu.

9. Przepisy § 10 stosuje się odpowiednio.

§ 14. 1. Egzamin dyplomowy polega na udzieleniu odpowiedzi na 3 pytania zawarte w jednym z 30 zestawów pytań, wylosowanym przez kandydata na biegłego rewidenta. Kolejność udzielania odpowiedzi ustala kandydat na biegłego rewidenta.

2. Egzamin dyplomowy trwa nie dłużej niż 30 minut.

3. Egzamin dyplomowy odbywa się w obecności przewodniczącego Komisji lub jego zastępcy oraz dwóch członków Komisji.

4. Udzielone odpowiedzi oceniane są z uwzględnieniem poprawności i spójności odpowiedzi oraz umiejętności wykorzystania zdobytej wiedzy w praktyce. Przepisy § 13 ust. 6 i 8 stosuje się odpowiednio.

5. Egzamin dyplomowy może być powtórzony czterokrotnie w terminach ustalonych przez Komisję. Przepisy § 10 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

6. Kandydat na biegłego rewidenta, który nie zaliczył egzaminu dyplomowego w trybie określonym w ust. 5, ma obowiązek ponownie odbyć aplikację.

§ 15. 1. Z przebiegu egzaminów sporządzane są protokoły egzaminacyjne, które podpisują członkowie składów egzaminacyjnych. W protokole egzaminacyjnym podaje się imiona i nazwiska członków składu egzaminacyjnego, czas rozpoczęcia i zakończenia egzaminu oraz wykaz kandydatów na biegłych rewidentów, którzy przystąpili do egzaminu, wraz z wynikami egzaminu.

2. Wyniki egzaminu pisemnego są zamieszczane w dniu ogłoszenia wyników na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. Kandydat na biegłego rewidenta posiada dostęp wyłącznie do własnych wyników egzaminów poprzez zalogowanie na indywidualne konto internetowe.

3. Termin ogłoszenia wyników wyznacza przewodniczący Komisji albo jego zastępca na dzień przypadający nie później niż w terminie 7 dni od dnia przeprowadzenia.

4. Wyniki egzaminów są wpisywane do indeksu kandydata na biegłego rewidenta.

5. Komisja, w trakcie postępowania kwalifikacyjnego, przechowuje protokoły egzaminacyjne i indeksy.

§ 16. 1. Komisja może unieważnić egzamin, w szczególności w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości co do przebiegu egzaminu, i zarządzić jego powtórzenie.

2. W przypadku unieważnienia egzaminu opłata egzaminacyjna podlega zaliczeniu na poczet opłaty za kolejny egzamin.

Rozdział 4

Odwołania od wyników egzaminów

§ 17. 1. Od wyniku egzaminu kandydatowi na biegłego rewidenta przysługuje prawo wniesienia pisemnego odwołania do Komisji, w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia wyników egzaminu.

2. Komisja rozpatruje odwołanie w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania i niezwłocznie zawiadamia pisemnie kandydata na biegłego rewidenta o rozstrzygnięciu.

§ 18. 1. W przypadku niezaliczenia egzaminu Komisja, na pisemny wniosek kandydata na biegłego rewidenta zawierający imię i nazwisko oraz numer indeksu, udostępnia do wglądu pracę egzaminacyjną w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyników egzaminu.

2. Praca egzaminacyjna jest udostępniana wyłącznie w siedzibie Komisji w obecności członka Komisji oraz pracownika Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

Rozdział 5

Praktyka

§ 19. W trakcie odbywania praktyki kandydat na biegłego rewidenta powinien nabyć umiejętności w zakresie:

- 1) znajomości organizacji i techniki prowadzenia ksiąg rachunkowych oraz sposobów spełniania wymagań stawianych dokumentowaniu zapisów księgowych;
- 2) ewidencji zdarzeń gospodarczych oraz sporządzania sprawozdań finansowych i deklaracji podatkowych, ubezpieczeniowych oraz innych sprawozdań i deklaracji;
- 3) posługiwania się przepisami prawa niezbędnymi w realizacji zadań służb finansowo-księgowych.

§ 20. Praktyka odbywa się w:

- 1) jednostkach zobowiązanych do prowadzenia ksiąg rachunkowych, zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223, Nr 157, poz. 1241 i Nr 165, poz. 1316);
- 2) podmiotach prowadzących usługowo księgi rachunkowe dla jednostek, o których mowa w pkt 1;
- 3) podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych, jeżeli prowadzą usługowo księgi rachunkowe dla jednostek, o których mowa w pkt 1.

§ 21. Praktyka odbywa się:

- 1) na podstawie stosunku pracy w wymiarze czasu pracy nie mniejszym niż pół etatu;

2) na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej z podmiotem lub jednostką, o których mowa w § 20;

3) na podstawie umowy spółki, w której kandydat na biegłego rewidenta jest współnikiem, partnerem lub komplementariuszem;

4) w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej przez kandydata na biegłego rewidenta.

§ 22. 1. Kandydat na biegłego rewidenta ma obowiązek, w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia praktyki, powiadomić w formie pisemnej Komisję o miejscu, formie odbywania praktyki i dacie jej rozpoczęcia oraz przekazać oświadczenie podmiotu lub jednostki, w której odbywa praktykę, że spełnia warunki, o których mowa w § 20.

2. Kandydat na biegłego rewidenta ma obowiązek na bieżąco powiadamiać Komisję o zmianie danych, o których mowa w ust. 1.

§ 23. Komisja stwierdza odbycie praktyki, na wniosek kandydata na biegłego rewidenta zawierający imię i nazwisko oraz numer indeksu, na podstawie dokumentów potwierdzających odbycie praktyki, określonych zgodnie z art. 9 ust. 9 pkt 6 ustawy.

Rozdział 6

Aplikacja

§ 24. W trakcie odbywania aplikacji kandydat na biegłego rewidenta powinien nabyć umiejętności wymagane do wykonywania zawodu biegłego rewidenta, a w szczególności w zakresie:

- 1) wyboru i stosowania właściwych metod i technik w procesie badania sprawozdań finansowych;
- 2) opracowywania dokumentacji badania sprawozdań finansowych, w tym dokumentacji roboczej, raportu i opinii biegłego rewidenta oraz wystąpienia porewizyjnego;
- 3) współpracy z przedstawicielami jednostek, których sprawozdania finansowe podlegają badaniu przez biegłego rewidenta.

§ 25. 1. Aplikację odbywa się w podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych, które:

- 1) prowadzą badania rocznych sprawozdań finansowych dla co najmniej 10 podmiotów lub
- 2) zatrudniają lub współpracują z co najmniej 3 biegłymi rewidentami wykonującymi zawód biegłego rewidenta

— oraz zapewniają kandydatom na biegłego rewidenta udział w badaniu sprawozdań finansowych przez okres co najmniej 5 miesięcy w każdym roku aplikacji.

2. Kandydat na biegłego rewidenta powinien uzyskać pisemną zgodę podmiotu, o którym mowa w ust. 1, na odbywanie w nim aplikacji.

§ 26. Aplikacja odbywa się na podstawie stosunku pracy w wymiarze czasu pracy nie mniejszym niż pół etatu. W przypadkach uzasadnionych doświadczeniem zawodowym kandydata na biegłego rewidenta Komisja może wyrazić zgodę na odbywanie aplikacji na podstawie umowy cywilnoprawnej.

§ 27. Aplikacja odbywa się pod kierunkiem biegłego rewidenta wyznaczonego przez podmiot, o którym mowa w § 25 ust. 1. Pod kierunkiem jednego biegłego rewidenta nie może jednocześnie odbywać aplikacji więcej niż 5 kandydatów na biegłego rewidenta.

§ 28. Kandydat na biegłego rewidenta ma obowiązek, w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia aplikacji, powiadomić w formie pisemnej Komisję o miejscu, formie odbywania aplikacji i dacie jej rozpoczęcia oraz przekazać oświadczenie podmiotu lub jednostki, w której odbywa aplikację, że spełnia warunki, o których mowa w § 25 ust. 1.

§ 29. 1. Kandydat na biegłego rewidenta może przystąpić do pierwszego roku aplikacji po uprzednim odbyciu praktyki, zaliczeniu egzaminów pisemnych z sesji II i zdaniu co najmniej dwóch egzaminów pisemnych z sesji III.

2. Kandydat na biegłego rewidenta może przystąpić do drugiego roku aplikacji po zaliczeniu egzaminów pisemnych.

§ 30. Kandydat na biegłego rewidenta sporządza sprawozdanie z przebiegu aplikacji.

§ 31. 1. Komisja stwierdza odbycie aplikacji, na wniosek kandydata na biegłego rewidenta zawierający imię i nazwisko oraz numer indeksu, w terminie dwóch miesięcy od dnia otrzymania dokumentów potwierdzających odbycie aplikacji, określonych zgodnie z art. 9 ust. 9 pkt 6 ustawy.

2. Do wniosku załącza się sprawozdanie z przebiegu aplikacji zaopiniowane przez biegłego rewidenta, o którym mowa w § 27.

§ 32. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Finansów: w z. *E. Suchocka-Roguska*